

Frist: 1.12.2014

Sendes til: postmottak@kmd.dep.no

Sluttrapport BOLYST

Til: KMD og OFK

Fra: Nordre Land Kommune

Dato: 27.11 2014

Kommune:	Nordre Land Kommune. Prosjekteiere: Nordre Land kommune. Landsbylauget og Landsbyen Næringshage
Prosjektnavn:	Ekte Landsbyliv
Prosjektleder:	Ingrid Bondlid
Leder i styringsgruppen:	Liv Solveig Alfstad
Kontaktperson i fylkeskommunen:	Dag Arne Henriksen
Forankring av prosjektet (flere kryss er mulig)	a) Styringsgruppe X b) Forankring i befolkningen X c) Samarbeid med andre aktører lokalt, regionalt eller nasjonalt X God forankring hos kommune, næringsliv og hos innbyggere har vært en suksessfaktor for god måloppnåelse.
Mål og eventuelle delmål med prosjektet. I hvilken grad har prosjektet nådd eller er prosjektet på vei til å nå sine mål?	Overordnet mål: <i>Dokka skal innen 2015 bli en attraktiv og velkjent Landsby som forbindes med "Ekte landsbyliv", der fellesskapet gror og det er godt å bo, leve og arbeide.</i> I denne målsettingen ligger det at vi både skal styrke kvalitetene i landsbylivet, og at vi skal fortelle de gode historiene om Landsbyen Dokka og det ekte landsbylivet. Vi ønsker å være attraktive og at flere skal velge å bosette seg her. Målet er nådd. Dette kan vi se på innbyggerundersøkelsen, Landsbyundersøkelsen og rapporter fra Telemarksforskning. Landsbyundersøkelsen gjennomført av Norstat i 2012 og igjen i 2014, viser at bolystprosjektet gir effekt.

Spørsmål	2012	2014	Utvikling
I hvilken grad er du fornøyd med utviklingen av Landsbyen Dokka?	4,7	4,7	0
I hvilken grad opplever du naboskap og sosialt fellesskap?	4,5	4,8	0,3
I hvilken grad har Landsbyprosjektet påvirket din stolthet for hjemstedet?	3,8	3,9	0,1
I hvilken grad er Landsbyen Dokka preget av "ekte landsbyliv"?	4,2	4,4	0,2
I hvilken grad har Landsbyprosjektet bidratt til å gjøre Dokka kjent?	4,2	4,6	0,4
I hvilken grad vil du anbefale dine venner og bekjente å flytte til ditt hjemsted?	4,4	4,4	0
Hvor fornøyd er du med butikktilbudet i Landsbyen Dokka?	4,9	4,6	-0,3
Hvor fornøyd er du med møteplasser i Landsbyen Dokka der du kan treffe andre?	3,9	4,1	0,2
Hvor fornøyd er du med folkeliv, arrangementer og aktivitet i Landsbyen Dokka?	4,4	4,7	0,3

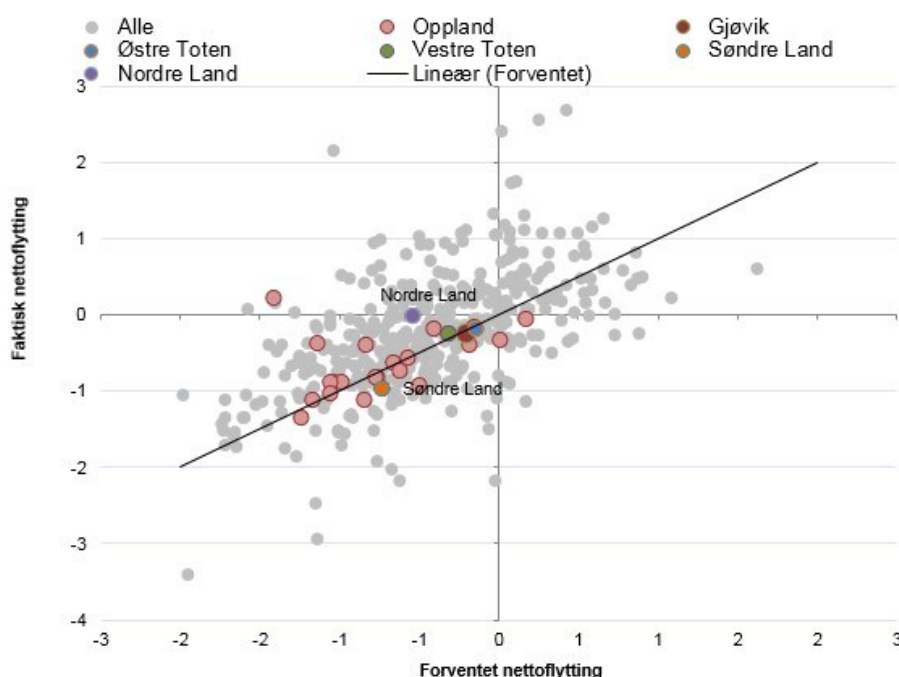
Skala 1-6. Hvor 6 er best.

Befolkningsutviklingen er nokså stabil og vi har greid å stoppe den nedadgående trenden. I prosjektperioden har vi hatt en positiv netto tilflytting.

Innbyggerundersøkelsen fra 2012 viser at innbyggerne er fornøyd og trives i Nordre Land.

Telemarksforskning har i «Regional analyse Gjøvikregionen 2013 -

Næringsutvikling, attraktivitet og innovasjon» avdekket at Nordre Land skiller seg positivt ut i Gjøvikregionen på bostedsattraktivitet ved at den faktiske nettoflyttingen har vært høyere enn den forventede nettoflyttingen, gitt arbeidsplassvekst, nabovekst, arbeidsmarkeds- integrasjon og befolkningsstørrelse. I figuren under er forventet nettoflytting regnet ut for alle kommunene i landet, og sammenholdt med den faktiske nettoflyttingen.

De grå punktene representerer alle kommunene i Norge. De rosa punktene representerer kommunene i Oppland, mens de fargede punktene representerer kommunene i Gjøvikregionen.

Folkehelseundersøkelsen i Oppland for 2014 gir også indikasjoner på at bolystjobbingen virker:

Tabell 55. Bor du i den kommunen du ønsker å bo i?

	Bli boende og trives	Flytte tross trivsel	Bli boende, men mistrives	Flytte og mistrivsel	Sum
Region	79,5	10,7	7,2	2,6	100
Nordre Land	84,0	8,5	5,8	1,7	100
Søndre Land	69,3	15,1	9,7	5,9	100
Oppland fylke	80,3	11,0	6,0	2,7	100

Bli boende og trives = Ja og tenker på å bli boende i denne kommunen

Flytte tross trivsel = Ja, men tenker likevel på å flytte til annen kommune

Bli boende, men mistrives = Nei, men tenker på å bli boende i denne kommunen

Flytte og mistrivsel = Nei og tenker på å flytte til annen kommune

Når det gjelder offentlig møteplasser i Tabell 123. skiller Nordre Land seg positivt ut.

Fysisk miljø – vurdering av nærområdet

Tabell 123. som svarer bekræftende («ja») på følgende påstander: Når du tenker på ditt bosted og nærområde, har du:

	Kollektivtransport	Offentlige møteplass	Idretts- og aktivitetstilbud	Merkede stier/løyper	Opplyste stier/veier
Regionen	45,5	56,7	76,1	87,3	51,6
Nordre Land	30,5	77,1	82,4	88,2	55,9
Søndre Land	13,0	47,6	65,5	81,7	32,2
Oppland fylke	38,0	56,7	77,5	87,6	51,6
Hele landet	Ikke funnet				

Kollektivtransport = God kollektivtransporttilbud

Offentlige møteplasser = Mulighet for å treffe naboer og andre mennesker på offentlige møteplasser, ungdomsklubb, kafeer, frivillighetssentral m.m.

Idretts- og aktivitetstilbud = Bra tilrettelagte idretts- og aktivitetstilbud

Merket sti/løyper = Bra tilgang til merket sti og løypenett sommer og vinter

Opplyst sti/veier = Bra tilgang til trygge og opplyste stier/gang- og sykkelveier som er tilgjengelig for alle (rullator, barnevogn, rullestol mm)

Vi har jobbet godt med de ulike delprosjektene og mener bolystsatsningen og utviklingen av Landsbyen Dokka har blitt en omdømme- og identitetsskaper for hele kommunen. Prosjektet har skapt møteplasser, arrangementer, engasjement, optimisme, aktivitet, stolthet og framtidstro.

Målgrupper for prosjektet, når prosjektet frem til disse?	Målgruppene for hovedprosjektet er sammensatt, men kan oppsummeres som: - Egne innbyggere, spesielt: - o Barn og ungdom - o Barnefamilier/unge voksne/kvinner - Brukere av handels- og servicetilbud i Landsbyen Dokka, herunder: - o Egne innbyggere - o Innbyggere i nabokommuner - o Hytteiere - o Tilreisende - Potensielle tilflyttere - Nye bedrifter/etablerere Vi når våre målgrupper. Dette synliggjøres gjennom media, tilbakemeldinger og at vi opplever positivt engasjement.
Resultat som er oppnådd i form av aktiviteter eller tiltak	- Gjennomført faste Landsbyråd, åpne møter for alle innbyggere, 4 møter i året hvor alle kan komme med innspill til prosjektet. Landsbyrådet er en referansegruppe for hovedprosjekt og delprosjekt. Landsbyråd er også en arena hvor utviklingsaktører kan treffes. - Gjennomført motivasjonskampanje for Landsbylaugets medlemmer. Landsbylaugets leder har kontaktet alle medlemmer og arrangert vertskapskurs. - Ny logo og nytt designprogram er utviklet og er tatt i bruk av prosjekt, samarbeidspartnere, foreninger og næringsliv. - Inspirert bedrifter til å ta i bruk Landsbybegrepet. Konkrete eksempler er blant annet: Landsbybakeren, Landsbyfrisøren, Landsbyadvokaten, Landsbyen hus og hytter og Landsbyspelet Event. - Utvikling av arrangementer. Egen prosjektgruppe som jobber med og utvikle de arrangementene vi har og jobbe med nye. Vi jobber med hvilken profil det enkelte arrangement skal ha og hvordan de kan representere hvem vi er. Vi har utviklet Landsbykonferanse, Landsbymarked og Landsbyfest, samt bidratt til Landsbyspel og Pepperkakelandsbyen. - Innført entreprenørskapsarbeid i barneskole, ungdomsskole og videregående skole. Dette gjennomføres årlig. - Innført fast Landsbydugnad i Landsbyen i godt samarbeid med Pådriverklubben, hver lørdag hele sommerhalvåret er det en fast ryddedugnad i sentrum. Etterpå har lag/foreninger stand i sentrum for å skape liv. - Gjennomført nasjonal Landsbykonferanse med over 150 deltagere i februar 2014. Dette er den fjerde Landsbykonferansen som er gjennomført. Ny Landsbykonferanse er planlagt i februar 2015.

	- Gjennomført grendeutviklingstiltak. Viktig at vi har fått med grendene i dette prosjektet slik at hele kommunen er med. Gode tiltak som eks. ny badeplass, rydding av turstier og oppussing av grendehus og lavvo er noen av tiltakene. - Nye benker i sentrum gjennom stedsutviklingstiltak. Bruk av lokal betongbedrift til produksjonen som fører til god forankring til næringslivet i kommunen. - Nye lekeapparater i sentrum. - Landsbybannere og Velkommenskilt inn til landsbyen. - Utviklet Landsbyprodukter. - Involvert ungdom gjennom aktiv deltakelse i ungdomsråd, leder av ungdomsrådet sitter også i styringsgruppa. - Laget ny kommunebrosjyre og turistbrosjyre. - Lansert nye nettsider og bruker sosiale medier aktivt. - Snudd negativ befolkningsutvikling til positivt. - Skapt et særpreg og en identitet. - Stor aktivitet i sentrum. Sørget for infrastruktur til arrangementer. Dette vil gjøre det enklere å drive arrangementer. - Prosjektet «Attraktiv handelslandsby» for å økt engasjement og tiltak blant handelsdrivende i sentrum. Prosjektet jobber også med konkrete fysiske tiltak i sentrum for å gjøre det attraktivt. - Skapt engasjement. - Landsby nr. 1, satt Dokka på kartet. - Landsbyvandring. - Fått pris for årets markedsfører i Gjøvikregionen. - Dokka Kulturstasjon (utviklingsprosjekt, kultur, næring og på sikt boligbygging). Forprosjekt er gjennomført. Hovedprosjekt er satt i gang. Kulturstasjonen er tatt i bruk med åpningsarrangementet høsten 2013. - Pepperkakelandsbyen. Arrangement for barn før jul gjennomført i 4 år. - Snowboard for ungdom (arrangement) - Mye positiv medieomtale. Prosjektet har vært med å sette Dokka på kartet.
--	--

	lokalsamfunnsutvikling. Prosjektet har vært bidratt til å skape nettverk, samspill og samhandling mellom lokale utviklingsaktører.
Vurdering av framdrift i forhold til opprinnelig plan	a) Følger opprinnelig plan b) Forsinket pga. x Prosjektet kom først i gang 1.april 2010. Vi har derfor definert andre prosjektperiode fra 1.4.2012-1.12-2014. c) Det er foretatt følgende justering x tidsplanen er bare forskjøvet.
Oppnådde resultater Hvor geografisk konsentrert har prosjektet hatt/vil ha effekt? (Kryss av)	a) Helt lokal effekt x b) Effekten kommer innen flere kommune i regionen. x c) Effekten kommer i hele fylket x d) Effekten kommer i eget og andre fylker x e) Effekten kommer i eget fylke, samt andre fylker og/eller utenfor Norge x f) Vet ikke/ikke relevant
Kort beskrivelse av metodikk i prosjektet (max 250 ord)	Prosjektet er organisert etter PLP metoden, både for å strukturere prosjektet i faser og for å synliggjøre ansvarslinjer i prosjektet. Helhetstenkning og langsiktig arbeid har stått sentralt. Delprosjektene har hatt egne prosjekt- og styringsgrupper og egnet kompetanse har blitt brukt. Det er jobbet bevisst med forankring av prosjektet. Prosjektet er godt forankret fra kommunestyret, administrasjonen i kommunen, formannskap, Landsbylauget, Landsbyen Næringshage, ungdomsråd, lag og foreninger, landsbyråd m.m. Det er satset på lokal kompetanse i delprosjekter både som prosjektledere og i prosjektgrupper. Ved å bruke lokal utviklingskraft er videreføringen av prosjektet etter endt prosjektperiode forankret.
Overføringsverdi for eksempel til andre lokalsamfunn	Vi mener at overføringsverdien er stor. Vi har laget en god plan på hva vi ønsker med satsingen på Ekte Landsbyliv. Prosjektet har etablert nasjonalt Landsbynettverk, og deler erfaring/læring/inspirasjon. Landsbykonferansen i 2014 hadde deltakere fra store deler av Østlandet som var interessent i å lære mer om landsbysatsning. Vi har fått henvendelser fra Flisa og Brandbu, og har holdt foredrag begge steder. I 2012 hadde Landsbyen Dokka foredrag på bolystkonferansen i Jølster. I 2014 holdt vi foredrag på Omdømmeskolen. KLP magasinet laget en 4 siders artikkel om «Ekte Landsbyliv» i 2013. Organiseringen av prosjektet utløser stor dugnadsinnsats ved at mange er med og bidrar. Dette fremmer involvering, engasjement og gir god kompetanse om lokalsamfunnsutvikling for deltakerne.
Ekstern kommunikasjon og deltakelse på samlinger med utgangspunkt i prosjektet	Hvilke samlinger har dere deltatt på i forbindelse med prosjektet? Inspirasjonsseminar med Distriktssenteret Dyrøyseminaret 2010 NFN vårkonferanse 2010 Nettverksmøte - næringsapparatet i Oppland Fjellmatkonferanse Geilo

	Arrangementsutvikling Fagernes Omdømmeskolen Bulystkonferanse Jølster 2011 og 2012. Deltok med foredrag i 2012. Innflyttertreff for Gjøvikregionen. Innovasjonsprogram – Innoco Rennebumartnan Mjøskonferansen Workshop i Landsbyen Flisa hvor vi presentere Landsbyen Dokka. Brandbu 2020. Presentasjon av Landsbyen Dokka på åpent folkemøte. Omdømmeskolesamling på Gardermoen der prosjekt ble presentert. Næringshagesamling der prosjektet ble presentert på Gardermoen Forskningsdagene i Troms hvor prosjektet ble presentert Besøk fra hele Fylkesmannsembetet hvor prosjektet ble presentert. Nasjonalt Landsbynettverk. 2012, 2013 og 2014 Landsbykonferansen årlig Omdømmeskolen 2013 – Foredrag på Voss Hadelandskonferansen Besøk av kommunalkomiteen 2014 Samt mange presentasjoner lokalt både for politikere, i Landsbyråd, for råd og utvalg, for bedrifter, i skolen og for lag/foreninger.
Regnskap (satt opp slik at det kan sammenlignes med budsjettpostene)	Totalsum for prosjektet: 12 954 789,50. Revisorgodkjent regnskap ligger vedlagt.

	2010	2011	2012	2013	2014
Ekte landsbyliv	1 477 673,62	1 092 446,81	343 442,20	162 257,66	89 013,65
Merkevarebygging	100 000,00	217 765,68	254 945,49	161 235,40	66 967,70
Arrangementsbygging	24 027,20	103 092,20	235 352,36	629 832,00	561 057,60
Sosial og kulturell utvikling	3 600,00	73 048,47	257 333,50	200 916,00	192 323,88
Landsbyutforming	236 151,80	211 400,00	14 680,00	228 252,37	130 183,60
Landsbytråkk			-26 363,20	0,00	0,00
Landsbyfest					128 235,20
Dokka kulturstasjon IU	0,00	396 014,53	-51 140,70	0,00	1 263 895,94
Andre utgifter se eget ark			1 617 164,17	2 273 010,83	286 973,54
SUM	1 841 452,62	2 093 767,69	2 645 413,82	3 655 504,26	2 718 651,11
Hvilke målsettinger i	a) Stabilisere eller øke befolkningen x b) Styrke, sikre eller etablere arbeidsplasser				

distrikts- og regionalpolitikken hører prosjektet inn under? (Sett kryss ved svaret, flere svar er mulig)	c) Opprettholde/videreutvikle eksisterende virksomhet eller bidra til nyetableringer d) Økt innovasjon eller innovasjonsevne x e) Økt kompetanse (både realkompetanse (både realkompetanse og formalkompetanse) for målgruppen x f) Økt tilgjengelighet (bedre veier, havner, andre transporttiltak og bredbånd) g) Styrke regionale sentra x h) Å gjøre stedet/kommunen/området mer attraktivt som bosted eller lokaliseringssted for bedrifter? x i) Å gjøre stedet/kommunen/området mer attraktivt som reisemål? x
Gi en kort omtal av hvordan arbeidet er tenkt videreført etter prosjektets slutt (maks 250 ord)	Prosjektet «Ekte landsbyliv» er organisert i 4 hoveddeler: - Sosial og kulturell landsbyutvikling - Landsbyutforming - Landsbyprofilering - Handels- og arrangementsutvikling Prosjektområdene som Nordre Land kommune er ansvarlig for; sosial og kulturell landsbyutvikling og landsbyutforming integreres som del av kommunens oppgaver etter prosjektperioden. Tanken er å føre videre kraft og erfaringer fra Landsbyprosjektet. Vi har fokus på at erfaringene og lærdommen fra prosjektet implementeres i kommunens planverk. Dette har vi gjort ved at bolyst har fått et eget kapittel den Strategisk Næring- og Utviklingsplan 2014-2017. Arbeidet fra bolystprosjektet er tydelig i både kommuneplanens areal- og samfunnsdel. Landsbylauget, som har hovedansvaret for prosjektområdet handels- og arrangementsutvikling, vil videreføre dette etter at prosjektet er avsluttet. Landsbyen Næringshage, som har hovedansvaret for merkevarebygging av landsbyen, vil ha et hovedansvar for å ivareta bruk av visuell profil og videreutvikling. Alle eiere vil ta del i fortsatt landsbyprofilering I tillegg ønsker vi å opprettholde Landsbyrådet som møteplass, for å få innspill til videre arbeid med utvikling av Landsbyen Dokka. Etter prosjektperioden opprettholdes det et samarbeidsråd hvor eierne er representert. Dette skal sikre at samhandling rundt utviklingsoppgaver videreføres. Det nasjonale landsbynettverket som er opprettet i prosjektperioden, vil bli videreført etter prosjektperioden. Brandbu er vertskap i 2015. Det er laget egne statutter for landsbynettverket. Landsbykonferansen, Landsbymarked og Landsbyfest skal gjennomføres hvert år og er en videreføring av «Ekte landsbyliv» prosjektet.

Landsbyen Dokka har blitt en omdømmeskaper for hele kommunen og «Ekte landsbyliv» vil være sentralt i det videre utviklingsarbeidet.

Mvh

Ingrid Bondlid

Prosjektleder Ekte Landsbyliv

Tlf. 994 80 260 ingrid.bondlid@nordre-land.kommune.no

